

Natuurlijk Delfland  
H.G.Th. van 't Hart  
Kwartelstraat 26  
2623 PG Delft

[NatuurlijkDelfland@knnv.nl](mailto:NatuurlijkDelfland@knnv.nl)  
<https://delfland.knnv.nl/>  
twitter: NatuurlijkDelfland  
facebook: NatuurlijkDelfland  
instagram: NatuurlijkDelfland



# Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

29 april 2021  
Onderwerp: Zienswijze Warmteling  
Ons kenmerk: HAR 2021 04 29

Provincie Zuid-Holland  
Team Warmteling  
Postbus 90602  
2509 LP Den Haag

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Wij hebben een aantal malen overleg gevoerd met vertegenwoordigers van Warmteling apart en gezamenlijk met de gemeente Delft en Staatsbosbeheer op 6 augustus (kennismaking), 13 (overleg) en 16 (fietsocht) oktober 2020, 18 maart (overleg) en 21 april 2021 (fietsocht). Namens Warmteling en KNNV Natuurlijk Delfland (verder ND genoemd) waren aanwezig: Nico de Meester en Hanna Wachtmeester (omgevingsmanagers Warmteling), Marchel-Wim van Dongen (Studio Marchel-Wim van Dongen), Geert van Poelgeest (voorzitter ND), Huub van 't Hart (secretaris Natuurbescherming ND).

Dat overleg verliep uiterst plezierig. De in deze overleggen besproken inbreng van onze kant kon op instemming van uw kant rekenen, zonder dat er definitieve afspraken zijn gemaakt. Daarom willen wij in onze zienswijze deze punten vastleggen als noodzakelijke voorwaarden voor onze instemming met het verlenen van de gevraagde vergunning(en).

## **1. Ingrijpend project Warmteling langs A4, Kruithuisweg en Prinses Beatrixweg. Wijze van groenblauwe compensatie.**

ND is door de Gasunie geïnformeerd over de aanleg van een pijpverbinding tussen de Maasvlakte en Den Haag. Dit ingrijpende project loopt o.a. langs de Krabbepas en de A20 naar Kethelplein/A4 langs het A4-talud aan de westzijde onder de Woudweg door, dan via het ecoduct naar de oostzijde langs het Veenweidepad, dan langs het Slinkslootpad en Keenenburgpad tot de Kruithuisweg. Dan langs de ecologische zone in Tanthof, waar aan de Laan der Verenigde Naties een groot Booster(pomp)gebouw is gepland naar de Prinses Beatrixweg. Vervolgens langs de oostzijde (Voorhof) van de Prinses Beatrixweg naar 't Haantje en verder in Rijswijk aan de westzijde van de Prinses Beatrixlaan via Park Overvoorde en de De la Reyweg, Kempstraat naar de gascentrale in Den Haag.

Op het tracé in Delft staan vele bomen, houtopstanden en struiken (Keenenburgpad, Kruithuisweg, Prinses Beatrixweg), die moeten worden gekapt. De Gasunie gaat uit van compensatie van de vergunningsplichtige bomen en wil na aanleg een strook van 10 meter vrijhouden (werkstrook 15 – 30 meter).

### Inzet op toename van de biodiversiteit

ND heeft dat een 'middeleeuwse' visie genoemd. Uitgangspunt van ND is niet alleen een compensatie van vergunningsplichtige bomen (dat spreekt voor zich), maar een volledige natuurvriendelijke aanleg. ND denkt dan een herbebossing van de 10 meterstrook met voedselbossen, boomgaarden, wilgengrienden, wadi's en paddenpoelen,

Wij beschermen de natuur in Delfland. Geef ons draagvlak met je lidmaatschap. Natuurlijk Delfland heeft een ANBI-status, waardoor jouw gift of donatie fiscaal aftrekbaar is.



houtrillen en ringslangbroeihopen etc. Een aanleg die voluit inzet op toename van de biodiversiteit.

### Budget natuurinclusieve maatregelen en groenblauwe compensatie vooraf reserveren

Uit eerdere ervaringen met compensatie ervaringen van ND met afspraken over compensatie bleek dat de aannemer/projectontwikkelaar geen budget had gereserveerd voor de vooraf in de omgevingsvergunning vastgelegde natuurinclusieve maatregelen. Probleem is dat die maatregelen altijd pas aan het eind van het project op de rol staan als de bouwbudgetten vaak wegens overschrijding enorm onder druk staan. Gemeente of provincie moeten dan gaan handhaven. Dat leidt veelal tot mislukkingen en het niet nakomen van in de omgevingsvergunning vastgelegde afspraken. Ons voorstel was om hiervoor 1% van de gerealiseerde bouwsom te reserveren. In dit geval is de begrote bouwsom 90 miljoen. Dan zou € 900.000,- voor compensatie en natuurinclusieve maatregelen moeten worden gereserveerd.

## **2. Blauwgroencompensatie en versterking biodiversiteit tracé Warmtelinq**

### Herplant bomen/bosplantsoen langs het hele tracé

In Delft loopt de leiding in het Abtswoudse Bos West langs het Keenenburgpad, in Tanthof West door de ecozone Lagosweg en dan langs de hele oostzijde van de Beatrixweg.

Alle te kappen bomen en het bosplantsoen worden weer herplant. Door het ondergronds brengen van het TenneT 150 kV-tracé in de ecozone Lagosweg kunnen hier nu boomsoorten van een grotere lengte worden geplant.

### Keenenburgpad Abtswoudse Bos West

Het Keenenburgpad is een vrij lange, drukke, maar nu niet erg aantrekkelijke en eentonige verbinding tussen Kerkpolder en Abtswoudse Bos West. Hier kan werk met werk gemaakt worden was de gezamenlijke constatering.

ND zou graag zien dat er langs het drukke Keenenburgpad (zie figuur 1) het zandbed van het oude paardenpad wordt gebruikt voor de aanleg van een verhoogd wandeldijkje met een knotwilgenwindsingel erlangs en een extra greppel aan de westzijde. De grond van de greppel kan worden gebruikt om het verzonken zandtalud van het voormalige paardenpad op te hogen en zo beloopbaar te maken.

Er ontstaat dan voor de wandelaars een veilige wandelroute en de knotwilgensingel en greppel leveren meer natuurwaarde. Vooral de greppels in het Abtswoudse Bos West hebben, mogelijk door schoon kwelwater, een behoorlijke botanische waarde met o.a. zwanenbloem en lidrus. De knotwilgensingel levert meer intimiteit en werkt als windbreker bij de heersende westenwinden. De biodiversiteit kan hier verder toenemen door de aanleg van een grote paddenpoel. De grond kan aan de noordzijde worden opgebracht als dijktaaldje met warme en koude microbiotopen.



*Figuur 1 Locatie Keenenburgpad - Abtswoudse Bos West.*

*Ruimte links op de foto voor aanleg grote paddenpoel met grondopbreng aan de noordzijde.*

*Voor voetgangers de aanleg van een pad op het voormalige paardenpad. Met een knotwilgensingel er langs tegen de westenwind en extra greppel aan de westzijde voor wateropvang in dit natte gedeelte. Het fietspad is nu erg gevaarlijk voor wandelaars..*

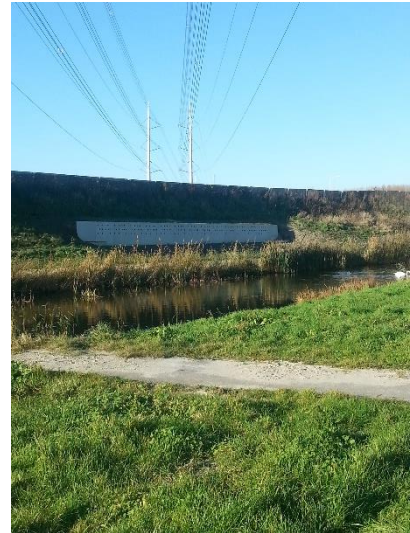
*Paddenpoel, de nieuwe greppel en de knotwilgensingel zorgen voor meer biodiversiteit*



*Figuur 2 Buizerdnest langs het Keenenburgpad*

In een bomenvak langs het Keenenburgpad hebben we gewezen op een jaarrond beschermd nest van de buizerd (figuur 2). Dit vak wordt niet gekapt.

Bij het stijgpunt van de TenneT 380kV-leiding (mast 14) moeten de nu wel erg zielige boompjes vervangen worden door een gevarieerde voedselbosachtige beplanting en mantelzoom voor meer vlinders en meer bijen.



*Figuur 3 Bankje met edubord bij oeverwaluwand*

Hier zouden we ook graag bij de oeverwaluwand (figuur 3) van Rijkswaterstaat in het talud van de A4, een waarnemerszitbank met een educatief bord willen. Staatsbosbeheer ziet hier graag een visdiefjesvlot in de aanliggende plas alsmede de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Langs het hele Keenenburgpad is bij de herplant de aanleg van mantelzoomen met vlinderkamers wenselijk om de bestaande koekblikbossen een natuurlijke bosrandkarakter te geven.

#### Ecozone Lagosweg/Kruithuisweg en Boostergebouw

In de ecozone Lagosweg (figuur 4) kunnen, omdat nu hier de 150 kV-leiding ondergronds ligt, veel meer grote bomen worden geplaatst.



*Figuur 5 Locatie Boostergebouw Laan der Verenigde Naties ecozone Tanthof*

Een open punt is nog dat in Tanthof West een groot pompstation komt op de kop van de Laan der Verenigde Naties naast verhuizer Van Buuren (figuur 5).

Over water- en groencompensatie (Watertoets Hoogheemraadschap van Delfland) voor dit gebouw is nog helemaal niet gesproken. ND heeft voorgesteld om hier nieuw water met knotwilgsingel aan te leggen en het gebouw

supernatuurinclusief (voorzieningen voor gierwaluwen, vleermuizen, groene daken en muren etc.) te bouwen. Bij de aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van het Boostergebouw vindt hier verder overleg over plaats.

#### Beatrixweg

Langs de Beatrixweg heeft ND voorgesteld om twee boomgaarden met half- en laagstamfruit met een knotwilgenwindsingel en houtril aan te leggen: één bij het fietstunneltje Kruithuispad en één bij de afrit Westeinde (zie figuur 6).



*Figuur 4 Grote bomen terugplaatsen in ecozone Lagosweg*

Iets ten zuiden van het Felix Timmermanspad (fietstunnel) staan aan weerszijden van de Beatrixweg oude paardenkastanjes als laatste overblijfsel van de voormalige boerderijen van de Abtswoudseweg. Die staan niet op de kaplijst, maar kunnen wel dienen als inspiratie voor terug te planten grote bomen langs het tracé. Ook hier denken wij aan knotwilg-singels, houtwallen en houtrillen om de overgang via Abtswoude naar Midden-Delfland te versterken.

Bij de kruising Beatrixweg/Ruys de Beerenbroeckweg wordt de daar nog recent aangelegde natuurvriendelijke oever met de jonge bomenaanplant flink geraakt. De ruimte voor compensatie met grote bomen is hier erg beperkt na de aanleg. Suggestie gedaan om hier toch bijvoorbeeld (resistente) essen en elzen in de nieuwe natuurvriendelijke oever te zetten om toename van geluidsoverlast voor de achterliggende buurt te beperken.

Met vriendelijke groet

Voorzitter  
Geert van Poelgeest



Secretaris Natuurbescherming  
Huub van 't Hart



*Figuur 6 Afslag Beatrixlaan – Westeinde.  
Locatie voor een buurtboomgaard*